

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	Z/20/042866/266314
<i>Datum collegebesluit:</i>	dinsdag 28 september 2021
<i>Datum commissievergadering:</i>	dinsdag 2 november 2021
<i>Datum raadsvergadering:</i>	dinsdag 16 november 2021
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Vaststelling Verordening inwonersparticipatie gemeente Wassenaar 2021
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Bloemendaal
<i>Programma:</i>	Alle programma's
<i>Kernboodschap:</i>	Na een inspraakprocedure stelt de raad de verordening inwonerparticipatie vast. Daarmee worden de inspraak-verordening en de verordening op het burgerinitiatief vervangen door een moderne verordening waarin naast inspraak en maatschappelijke initiatieven ook overheids-participatie en het uitdaagrecht worden geregeld. Het referendum keert niet terug omdat de met de nieuwe verordening geregelde vormen van participatie vrijwel alles insluiten.
<i>Bijlagen:</i>	1. Nota van toelichting 2. Eindverslag inspraakprocedure
<i>Stukken ter inzage:</i>	Nee
<i>Beslispunten:</i>	1. De Verordening inwonerparticipatie gemeente Wassenaar 2021 vast te stellen. 2. De Referendumcommissie op te heffen en haar leden te ontslaan.
<i>Relatie met:</i>	☒ Agendapunt: Raad 30 maart 2021, nr. 10 ☐ Toezegging: ☐ Amendement/moties: ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Vaststelling Verordening inwonersparticipatie gemeente Wassenaar 2021

Samenvatting

Het onderwerp inwonerparticipatie/burgerparticipatie is in het coalitieakkoord opgenomen. Het gaat erom om de inwoners van Wassenaar te stimuleren om vroegtijdig bij het ontwikkelen van beleid betrokken te raken, maar ook om zelf initiatief te tonen om iets te kunnen betekenen voor ons mooie dorp. Bij dat laatste willen we hen daar waar nodig met raad en daad terzijde staan.

Inwonerparticipatie is in de afgelopen jaren al meerdere malen ter sprake gekomen. Op 30 maart 2021 heeft u het ontwerp van de Verordening inwonersparticipatie gemeente Wassenaar 2021 (verordening) vrijgegeven voor inspraak.

De inspraakprocedure is afgerond en geeft aanleiding tot een beperkte aanpassing van de verordening en de toelichting waarop u inspraak heeft verleend. Voorgesteld wordt dat u de nieuwe verordening vaststelt. Zo worden met een modernere regeling de inspraakverordening en de verordening op het burgerinitiatief vervangen. Omdat het referendum niet terugkeert in de voorgestelde verordening, wordt voorgesteld om de Referendumcommissie op te heffen en haar leden te ontslaan.

Beoogd effect

De inwoners van Wassenaar te stimuleren om vroegtijdig bij het ontwikkelen van beleid betrokken te raken, maar ook om zelf initiatief te tonen om iets te kunnen betekenen voor ons mooie dorp. Dit alles binnen vooraf duidelijke kaders, waardoor teleurstelling wordt voorkomen en afwegingen in het algemeen belang gemaakt kunnen worden door het gemeentebestuur dat daar een eigen kaderstellende en -bewakende rol heeft.

Argumenten

1.1 Inwonerparticipatie is een uitwerking van het coalitieakkoord

Als hiervoor al gezegd is inwonerparticipatie een belangrijk punt in het coalitieakkoord. Met de nota "Zo werken we samen in Wassenaar" en de uitwerking ervan in de voorliggende verordening, wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord. Daarnaast wordt invulling gegeven aan amendement 39 en motie 71 uit de raad van 10 juli 2019.

1.2. Er wordt rekening gehouden met ontwikkeling van landelijke participatieregelgeving.

Zowel in de Omgevingswet als in de Gemeentewet heeft/wil de wetgever regels opgenomen/opnemen voor een breed palet aan inwonerparticipatie. Met de tekst in deze verordening is daarop vooruitgelopen. De vormen en de wijze van participeren zien we in deze verordening terug.

1.3 Inwonerparticipatie is een belangrijk onderdeel op alle beleidsterreinen met een breed palet aan vormen.

Doordat het een belangrijk onderdeel is van veel processen, projecten en programma's zijn ter invulling van de genoemde nota in deze verordening de vormen van participatie en de beoordelingskaders opgenomen. Bij inwonerparticipatie, maatschappelijke initiatieven en het uitdaagrecht, zullen wij, nadat u de kaders in deze verordening daarvoor hebt vastgesteld, nog nadere regels kunnen vaststellen ter uitwerking van participatievormen. Daarbij valt vooral te denken aan feitelijke- en procesmatige stappen die doorlopen zullen dienen te worden.

De volgende vormen van inwonerparticipatie zijn opgenomen.

- Inwonerparticipatie, waarbij de inwoners en maatschappelijke partijen van gemeentewege worden gevraagd te participeren in het beleidsproces. Dat kan op velerlei manieren, omdat per beleidsonderwerp de inbreng verschillend kan zijn. Hierbij gaat het vooral om draagvlak.

- Inspraak als onderdeel van inwonerparticipatie ziet vooral op de formele wijze, zoals die in verschillende wetten is beschreven, waarop inwonerparticipatie volgens een vast stramien plaatsvindt. Het gaat hier vooral om belangenafweging.
- Maatschappelijke initiatieven, waarbij de inwoners en maatschappelijke partijen het initiatief nemen en waarin de gemeente wordt gevraagd te participeren, de zogenoemde overheidsparticipatie. De wijze waarop de gemeente participeert is afhankelijk van het initiatief. Onder dit initiatief valt ook de agendering bij de raad. Deze agendering betreft niet - zoals nu het geval is - uitgewerkte plannen, maar een verzoek om een thema of onderwerp op de agenda te plaatsen aan de hand waarvan met en door raad gediscussieerd kan worden.
- Het uitdaagrecht, waarbij inwoners en maatschappelijke partijen de uitvoerende taken van het college feitelijk kunnen overnemen. Het gaat hier om uitvoeringstaken en niet om beleidsinhoudelijke zaken. Inwoners willen het zelf overnemen, bijvoorbeeld omdat zij vinden dat ze het beter en goedkoper kunnen organiseren. De invulling hiervan vindt plaats door nadere regels te stellen.
- Tenslotte is het mogelijk de verschillende vormen te combineren.

1.4. De wijze van participeren bij maatschappelijke initiatieven, al dan niet met overheidsparticipatie verschilt per proces.

De gemeente Wassenaar betreft inwoners, ondernemers, instellingen zo veel mogelijk bij maken en uitvoeren van beleid. Ons uitgangspunt is dat we inwoners, ondernemers en organisaties betrekken in een zo vroeg mogelijk stadium. De gemeente zorgt voor een zorgvuldig vormgegeven proces van participatie. Daarbij vindt maatwerk plaats.

In de ontwerpverordening is bij inwonerparticipatie aangegeven dat het bestuursorgaan van tevoren bepaalt wat het niveau van overheidsparticipatie is: reguleren, regisseren, stimuleren, faciliteren en loslaten. Voor inwonerparticipatie gebruiken we de niveaus: meeweten, meedenken, meewerken of meebepalen.

1.5 De referendumverordening is overbodig

De bij argument 1.3 genoemde vormen van participatie sluiten vrijwel alles in.

1.6 De zienswijze van de Vrienden voor Wassenaar is meegewogen

De uitgebreide zienswijze van de Vrienden doet ons deugd. In het Eindverslag van de inspraakprocedure (bijlage 2) reageren wij op hun vragen en opmerkingen.

Over veel zijn wij het met de Vrienden eens. Dit in het bijzonder met hun gedachte dat participanten niet mogen worden afgescheept. Dat leidt tot de aanvulling van de Nota van toelichting (bijlage 1) met een beschouwing over artikel 2.1.4 (Bijlage 2 – eindverslag inspraakprocedure).

Verder zijn wij het met de Vrienden en dat in "meebepalen" tot uiting komt dat (mee)beslissen plaatsvindt binnen kaders. Voor wat betreft de kaderstellende en bewakende rol van het gemeentebestuur is er daarom geen "loslaten". Wij menen dat zulk "meebepalen" in de voorgestelde verordening goed aan de orde komt door de vermelding bij het verplichte beslispunt over het niveau van participatie in artikel 2.1.3. Zie ook de Nota van toelichting bij artikel 2.1.3 de tabel in het laatste gedeelte over "meebepalen".

Voor wat betreft wenselijkheid van de uitsluiting van financiële onderwerpen zijn wij het met de Vrienden oneens. Het wettelijk kader, de omstandigheid dat de gemeentefinanciën een geheel zijn dat alle inwoners en maatschappelijke partijen raakt en het budgetrecht van de raad met door de kiesgerechtigde inwoners verkozen leden maken de uitsluiting nodig.

2.1 Er is een afzonderlijk besluit nodig voor de opheffing van de overbodig geworden referendumcommissie en het ontslag van haar leden

Omdat het referendum niet terugkeert in de voorgestelde verordening, wordt de Referendumcommissie overbodig. De in de voorgestelde verordening geregelde intrekking van de referendumverordening leidt echter niet tot automatische opheffing van de Referendumcommissie. De referendumverordening is zelf geen instellingsbesluit. In artikel 3 is bepaald dat de raad de commissie instelt en de leden benoemt.

Kanttekeningen

1.1 De voorgestelde verordening bevat vier ambtshalve correcties

- Met dank aan de Referendumcommissie voor haar waarschuwing is in artikel 1.2 het indienen van een verzoek aan de raad om een referendum te houden geschrapt uit de omschrijving van het begrip participatie.
- Artikel 4.1.1 bevat slechts de omschrijving van het begrip maatschappelijk initiatief. Daarom is de titel gewijzigd in het enkelvoud "Definitie".
- In artikel 4.1.3, vijfde lid, onder c, is "get coalitieakkoord" vervangen door "het coalitieakkoord".
- Er waren twee artikelen 4.4.3. Daarom is de laatste van de twee vernummerd tot artikel 4.4.4 (Nadere regels college over het uitdaagrecht).

Communicatie

De verordening wordt na vaststelling bekendgemaakt door plaatsing in het Gemeenteblad. Verder wordt minder formeel gecommuniceerd. Intern met onder andere een in ontwikkeling zijnde handleiding. Een van de onderwerpen is het bij de start van de beleidsvorming maken van een expliciete keuze in de mate van participatie. Extern door gebruik van de lokale krant, de gemeentelijke website en sociale mediakanalen.

Financiën

De voorgestelde verordening heeft geen directe financiële consequenties.

Een besluit tot het toepassen van inwonerparticipatie kan anders dan de voorgestelde verordening wel financiële consequenties hebben. De invoering van het uitdaagrecht heeft mogelijk financiële consequenties. De ondersteuning en facilitering van initiatieven kost bestuurlijke en ambtelijke capaciteit, die (zeker in de beginfase) aanvullend is op de staande organisatie. Ervan uitgaande dat dit kan worden uitgevoerd in de nieuwe organisatie, heeft dit geen financiële gevolgen. Op den duur zou de toepassing van het uitdaagrecht minder gemeentelijke financiën met zich mee kunnen brengen.

In de uitvoering van projecten zal op voorhand de financiële consequentie van een participatietraject in beeld gebracht moeten worden en onderdeel uitmaken van de budget- of de kredietaanvraag. In andere gevallen is er sprake van wijziging van bestaand beleid en zullen de lasten óf met een separaat raadsvoorstel en begrotingswijziging óf via de reguliere planning & controlcyclus op de begroting gebracht moeten worden als er binnen de begroting geen alternatieve dekking aanwezig is.

Risico's

Zie hier boven bij "Financiën".

Duurzaamheid

De voorgestelde verordening doet niet toe of af aan de duurzaamheid.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester